

AGENDA GROEN

2026 – 2029

CONCEPT VERSIE 2.2

Inhoudsopgave

1. STEDELIJKE GROEN- EN WATERSTRUCTUREN.....	3
WAT WE BLIJVEN DOEN	3
NIEUW KORTE TERMIJN	3
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	4
NIEUW LANGE TERMIJN.....	4
2. BUITENGEBIED EN LANDSCHAP	5
WAT WE BLIJVEN DOEN	5
NIEUW KORTE TERMIJN	5
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	6
NIEUW LANGE TERMIJN.....	7
3. BOMEN	8
WAT WE BLIJVEN DOEN	8
NIEUW KORTE TERMIJN	8
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	9
NIEUW LANGE TERMIJN.....	9
4. BIODIVERSITEIT	10
WAT WE BLIJVEN DOEN	10
NIEUW KORTE TERMIJN	10
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	11
NIEUW LANGE TERMIJN.....	11
5. DUURZAAMHEID EN KLIMAATADAPTATIE	12
WAT WE BLIJVEN DOEN	12
NIEUW KORTE TERMIJN	12
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	13
NIEUW LANGE TERMIJN.....	13
6. PARTICIPATIE, COMMUNICATIE EN EDUCATIE	14
WAT WE BLIJVEN DOEN	14
NIEUW KORTE TERMIJN	14
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	14
NIEUW LANGE TERMIJN.....	15
7. GEZONDHEID, MENS EN NATUUR.....	16
WAT WE BLIJVEN DOEN	16
NIEUW KORTE TERMIJN	16
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	17
NIEUW LANGE TERMIJN.....	18
8. GROENBEHEER	19
WAT WE BLIJVEN DOEN	19
NIEUW KORTE TERMIJN	19
NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN	20
NIEUW LANGE TERMIJN.....	20

1. STEDELIJKE GROEN- EN WATERSTRUCTUREN

DOORGAAN

- Uitvoering van projecten zoals de Parklaan, Ontkluizing Keutelbeek, Herinrichting Burg. Damenpark
- IBOR BSW-projecten
- Uitvoering herstelprogramma groen en bomen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Inrichten data dashboard ecosysteemdiensten bomen en groen
- Opstellen groenbeleid en groenstructuurkaart

VERDER UITWERKEN

- Opstellen compensatieregelingen
- Opstellen vergroeningsprogramma en uitvoeren programma
- Juridische verankering in omgevingsplan

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan door met het uitvoeren van lopende projecten en programma's die betrekking hebben op het herinrichten, herstellen en verbeteren van water- en groenstructuren. Soms als specifiek groenproject, maar vaak als onderdeel van een ontwikkellocatie of herinrichting van de openbare ruimte in IBOR BSW-projecten. Onderstaand overzicht behelst niet compleet te zijn, maar geeft wel enkele in het oog springende voorbeelden.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Ontkluizing Keutelbeek		X	X	
Herinrichting Burg. Damenpark	X			
Uitvoering herstelprogramma groen en bomen (zie hoofdstuk 3 en 8)	X	X	X	X
Uitvoering IBOR BSW-projecten	X	X	X	X

NIEUW KORTE TERMIJN

Het verkrijgen van inzicht in de huidige staat van ons openbaar groen en de ecosysteemdiensten die dit levert is cruciaal om gericht beleid te kunnen ontwikkelen voor de toekomst. Met de inrichting van het dashboard op basis van data krijgen we inzicht in de aanwezige waarden van ons bomenbestand en openbaar groen. Zo krijgen we een objectieve nulmeting van onder andere de 3-30-300 regel, aanwezige kroonbedekking, kroonvolume en ecologische waarden; de ecosysteemdiensten. Tevens voeren we een analyse uit van de ontwikkeling van deze waarden wanneer we 'niets doen'.

Deze data vormen samen met de doelen uit de Omgevingsvisie de basis voor het opstellen van nieuw groenbeleid. Het beleid wordt vertaald in een groenstructuurkaart die op wijk- en gebiedsniveau inzicht geeft in de groene waarden, prioriteiten en doelen.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Inrichten data dashboard & analyse ecosysteemdiensten bomen en groen	€50.000	€6.000
Opstellen groenbeleid en groenstructuurkaart o.b.v. 3-30-300 en basiskwaliteit natuur en biodiversiteit	€50.000	€50.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

Op basis van het nieuwe groenbeleid worden de waarden van het groen niet alleen in beeld gebracht maar ook beter beschermd door afwegingskaders en compensatieregelingen te ontwikkelen wanneer aangewezen beschermde groene waarden in het geding komen. Daarnaast krijgen de doelen een plek in de ontwerpcatalogus voor de openbare ruimte. Het vergroeningsbeleid wordt vertaald naar een uitvoeringsprogramma.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Opstellen compensatieregelingen beschermd stedelijk groen	€40.000	
Opstellen afwegingskaders en verwerking in ontwerpcatalogus	€25.000	
Vertaling groenstructuurkaart en vergroeningsbeleid naar een uitvoeringsprogramma	€50.000	€50.000

NIEUW LANGE TERMIJN

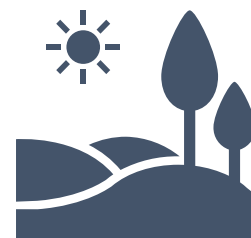
Het uitvoeringsprogramma zal bestaan uit incidentele en structurele maatregelen om de vergroeningsopgave te realiseren. Incidentele maatregelen bestaan uit het treffen van inrichtingsmaatregelen van bijvoorbeeld ontbrekende of te herinrichten groenstructuren in gebieden of wijken. Onderdeel van dit programma betreft ook het stimuleren van particulieren om te vergroenen. Daarnaast is de verwachting dat er, gelet op de nu al waarneembare effecten van klimaatverandering op bestaande groenstructuren, structureel extra middelen nodig zijn om deze in stand te houden. De in 2026 uit te voeren analyse zal hier meer en concreet inzicht in geven. Met de realisatie van het project Corio Glana highlight 20, fase 3, het gedeelte van de Geleenbeek tussen de Odasingel en de Sportcentrumlaan, voltooiën we in samenwerking met Waterschap de aanpak van het stroomgebied van de Geleenbeek in het stedelijke gebied.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Uitvoeringsprogramma 'vergroening' bestaande uit realisatie ontbrekende groenstructuren en stimulering particulieren	€1.000.000*	€1.000.000*
Projecten instandhouding en versterking bestaande groenstructuren	€1.000.000*	€1.000.000*
Corio Glana HL20 fase 3 Odasingel - Sportcentrumlaan	p.m.	p.m.
Juridische verankering groenbeleid in omgevingsplan	p.m.	

**Indicatieve bedragen, uiteindelijke bedragen afhankelijk van definitieve uitvoeringsprogramma's*

2. BUITENGEBIED EN LANDSCHAP

DOORGAAN

- Uitvoering en afronding van projecten zoals Landschapspark Absbroek, Corio Glana H16+17 Daniken, Natuurcompensatie VDL NedCar
- Planontwikkeling projecten en programma's zoals vrijvallende sportlocaties Grevenbicht Obbicht, Graetheideplateau, St. Rosa

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Ontwikkel- en beheervisie gemeentelijke bos- en natuurterreinen
- Opstellen landschapsbeleid en structuurkaart buitengebieden
- Opstellen grond- en realisatiestrategie incl. uitvoeringsprogramma

VERDER UITWERKEN

- Handhavingcapaciteit buitengebied
- Verankering landschapsbeleid in Omgevingsvisie en Omgevingsplannen
- Landbouwbeleid

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan door met het uitvoeren van lopende programma's en projecten. Projecten in uitvoering ronden we af. Andere projecten en programma's die een langere doorlooptijd hebben, bereiden we de komende jaren voor en krijgen in de daarop volgende jaren een plek in de begroting en uitvoeringsprogramma's. Voorbeelden daarvan zijn de ontwikkeling van het Graetheideplateau en de gebiedsontwikkeling St. Rosa. Achterstanden in het beheer van de gemeentelijke bos- en natuurterreinen worden stapsgewijs weggewerkt in samenwerking met de Bosgroep Zuid-Nederland. We onderzoeken of en in welke vorm we het regionale samenwerkingsverband Corio Glana voortzetten. De overstromingen in de zomer van 2021 maakten duidelijk dat er meer moet gebeuren om Limburg beter bestand te maken tegen extreme neerslag. Hiervoor is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) gestart.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Voorzetting bos- en natuurbeheer incl. verbeteren kwaliteit natuurgebied Schwienwei	X	X	X	X
Realisatie Corio Glana H16+17 bij Daniken	X	X		
Afronding realisatie Landschapspark Absbroek	X			
Herontwikkeling vrijkomende sportlocaties Grevenbicht en Obbicht	X	X		
Planvorming Graetheideplateau	X	X	X	X
Doorontwikkeling ESCS locatie inclusief natuurontwikkeling en groene buffer Schwienwei	X	X	X	X
Planvorming Gebiedsontwikkeling St. Rosa	X	X		
Natuurcompensatie VDL NedCar en projecten Groenfonds VDL (Huize Holtum)	X	X	X	
Begeleiding afronding Grensmaasprojecten (o.a. Trierveld)	X	X		
Voortzetten samenwerkingsverband Rivierpark Maasvallei	X	X	X	X
Onderzoek voortzetting samenwerkingsverband Corio Glana	X			

NIEUW KORTE TERMIJN

Het veranderende klimaat heeft gevolgen voor de wijze waarop we onze bos- en natuurterreinen beheren. We stellen een heldere en toekomstgerichte visie op voor de ontwikkeling en het beheer van deze terreinen. De visie wordt vertaald naar de jaarlijkse werkplannen. Voor het buitengebied worden de kernkwaliteiten en de gewenste ontwikkeling daarvan in beeld gebracht en vertaald naar nieuw landschapsbeleid. Dit doen we mogelijk tegelijk of in samenhang met het opstellen van beleid voor de stedelijke groenstructuren. Om tot daadwerkelijke realisatie van de

ontbrekende structuren komen wordt een grond- en realisatiestrategie opgesteld. Met daaraan gekoppeld een meerjarig uitvoeringsprogramma.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Opstellen ontwikkel- en beheervisie voor de gemeentelijke bos en natuurterreinen		€40.000
Opstellen landschapsbeleid en structuurkaart buitengebieden op basis van kernkwaliteiten. Aanwijzen groen- blauwe netwerken	€50.000	
Opstellen grond- en realisatiestrategie en uitvoeringsprogramma incl. projectenkaart voor de realisatie van ontbrekende schakels		€40.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

We gaan de slag met het uitwerken van een handhavingskader voor het buitengebied. We realiseren de geprioriteerde ontbrekende schakels in het lokale groen-blaue netwerk en gaan aan actief aan de slag met het landbouwbeleid en de verbetering van het inpassingsbeleid van ontwikkelingen in het buitengebied. We gaan door met de ontwikkeling van belangrijke gebieden zoals de groene wig St. Rosa en het Graetheide gebied.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Uitwerken handhavingskader voor het buitengebied	€30.000	
Uitvoeren geprioriteerde projecten ontbrekende schakels	€1.000.000*	p.m.
Pachtcontracten en uitgifte landbouwgronden afstemmen op grondbeleid en strategie, natuur inclusieve landbouw	€30.000	€30.000
Voortzetting regionale samenwerkingsverband Corio Glana	€20.000	€20.000
Gebiedsontwikkeling groen wig St. Rosa	p.m.	p.m
Landbouwbeleid in relatie tot regionaal landbouwbeleid en LPLG en 10% groenblauwe dooradering	€50.000	
Uitvoering 1 ^e fase projecten Graetheideplateau: ecologische verbindingszone en dorpsmantels	€1.000.000*	€1.000.000*
Opstellen inpassingsbeleid ontwikkelingen buitengebied gebaseerd op de LKM methoden	€50.000	

**Indicatieve bedragen, uiteindelijke bedragen afhankelijk van definitieve uitvoeringsprogramma's*

NIEUW LANGE TERMIJN

We versterken de handhavingscapaciteit in het buitengebied en gaan door met de realisatie van ontbrekende schakels in het groenblauwe netwerk van natuurgebieden. De realisatie van 10% groenblauwe dooradering geven we ook vorm in samenwerking agrariërs en overige grondeigenaren. We zijn daarbij mede afhankelijk van de doelstellingen die het Rijk en de Provincie Limburg hierbij nastreven, volgend uit het nationale programma stikstofreductie en natuurherstel en het Limburgs Offensief Stikstof.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Uitbreiden handhavingscapaciteit buitengebied		p.m.
Landschapsbeleid en structuurkaarten incl. kernkwaliteiten verankeren in Omgevingsvisie en Omgevingsplan		p.m.
Uitvoeren overige projecten ontbrekende schakels		p.m.
Realisatie groenblauwe dooradering landelijk gebied		p.m.
Voortzetting regionale samenwerkingsverband Corio Glana		€20.000

3. BOMEN

DOORGAAN

- Inspectiecyclus en onderhoudsprogramma bomen
- Uitvoeren herstelprogramma bomen
- Aanpak ziektes en plagen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Opstellen bomenbeleidsplan en ontwikkelkaart boomstructuren
- Actualiseren kapbeleid en Algemene Plaatselijke Verordening

VERDER UITWERKEN

- Realisatie uitvoeringsprogramma boomstructuren
- Instandhouding en bescherming monumentale bomen

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan door met de al geïmplementeerde intensivering van de inspectie- en onderhoudscyclus van gemeentelijke bomen, waarbij bomen minimaal 1x per 3 jaar worden geïnspecteerd op gebreken en -indien nodig- gesnoeid. Daarnaast ronden we lopende programma's en projecten af. De grootschalige aanpak van de Kastanjebloedingsziekte ronden we in 2026 af. Vanaf 2027 maakt de verdere aanpak deel uit van de reguliere inspectie en vervangingsopgave. Het herstelprogramma bomen en groenvoorzieningen ziet toe op het in stand houden en kwalitatief verbeteren van bestaande groenstructuren. Hiervoor zijn nu incidentele middelen beschikbaar, we werken toe naar een structurele aanpak en financiering vanuit de lopende beheerbegroting.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Voortzetten inspectiecyclus en snoei op veiligheid	X	X	X	X
Uitvoeren herstelprogramma bomen en groenvoorzieningen	X	X		
Afronden aanpak Kastanje bloedingsziekte	X			
Onderzoek en aanpak eikenprocessierups	X	X	X	X

NIEUW KORTE TERMIJN

Veel thema's ten aanzien van bomen komen samen in een nieuw op te stellen bomenbeleidsplan. We actualiseren dit beleid en verwerken dit in vervolgens in regels (b.v. de APV), uitvoeringsprogramma's (inboet en vervanging) en interne werkprocessen (ontwerp, klachtenafhandeling).

- Afwegingskader overlast bomen & wortelopdruk.
- Kap beleid en actualiseren 'Boswet' begrenzing.
- Beleid ten aanzien van beheer, vervanging en verduurzaming.
- Ziekten en plagen.
- Biodiversiteit en sortimentsbeleid.
- Waarderingskaart boomstructuren.
- Ontwikkelkaart boomstructuren en prioritering.
- Ontwerp eisen en sortimentslijsten.
- Actualiseren beleid monumentale bomen.
- Boombescherming en richtlijnen bij schade door derden.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Opstellen bomenbeleidsplan	€40.000	€40.000
Actualiseren Algemene Plaatselijke Verordening	€2.000	

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

Het nieuwe bomenbeleid wordt vertaald in projecten en uitvoeringsprogramma's. Het op te stellen uitvoeringsprogramma wordt onderdeel van het reguliere IBOR BSW-programma en het uitvoeringsprogramma ontbrekende groenstructuren (hoofdstuk 1).

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Actualiseren ontwerp catalogus openbare ruimte	€10.000	
Opstellen uitvoeringsprogramma boomstructuren	€40.000	

NIEUW LANGE TERMIJN

De geprioriteerde projecten en uit het uitvoeringsprogramma boomstructuren worden onderdeel van het reguliere IBOR BSW programma of de uitvoeringsprogramma's voor vergroening en instandhouding groenstructuren (hoofdstuk 1). We nemen nu middelen op om tot realisatie van de hoogste prioriteiten over te kunnen gaan en uitvoeringsprojecten die geen integrale aanpak vereisen, uit te kunnen voeren. Voor het in stand houden en beschermen van monumentale bomen zullen naar verwachting structureel middelen vrijgemaakt moeten worden vanaf 2029 en verder.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Realiseren uitvoeringsprogramma boomstructuren *	€1.000.000 *	Zie hoofdstuk 1
In stand houding en bescherming monumentale bomen	€50.000	€50.000

**Indicatieve bedragen, uiteindelijke bedragen afhankelijk van definitieve uitvoeringsprogramma's*

4. BIODIVERSITEIT

DOORGAAN

- Reeds ingezet beheer gericht op biodiversiteit zetten we voort en breiden we waar mogelijk uit
- We werken verder aan het SMP om soorten te beschermen en isolatie van spouwmuren mogelijk te maken
- We breiden het aantal bloemenlinten uit

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- We gaan de biodiversiteit meten en monitoren
- We brengen de basiskwaliteit natuur in beeld
- We passen het maaibeeld van de wegbermen aan

VERDER UITWERKEN

- We werken toe naar soortenbeleid
- We geven het soortenbeleid een plek in het beheer en de inrichting van de openbare ruimte

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan door met de uitvoering van de pilot ecologisch beheer (t/m 2027) en de inzet van schapen in het beheer van berm en groenvoorzieningen. Waar dit kostenneutraal mogelijk is, breiden we de inzet met schapen verder uit. In 2025 zijn we gestart met het inzaaien van bloemenlinten in grote gazons. Dit zetten we in 2026 voort en breiden we uit. Een Soortenmanagementplan (SMP) heeft als doel de bescherming van beschermde diersoorten, zoals vleermuizen of vogels, tijdens het isoleren van spouwmuren. De aanpak zetten we voort. Naar aanleiding van de gewijzigde Gedragscode Soortenbescherming voor gemeenten worden de berm sinds medio 2025 anders gemaaid, deze werkwijze zetten we voort.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Pilot ecologisch beheer	X	X		
Uitbreiding bloemenlinten	X			
Soortenmanagementplan	X	X		
Gewijzigd beheer wegbermen	X	X	X	X
Uitbreiding schapenbegrazing	X	X	X	X
Bestrijding Aziatische Duizendknoop	X	X	X	X

NIEUW KORTE TERMIJN

We hebben weinig inzicht in de aanwezige natuurwaarden en soorten. We zetten daarom in op het in beeld brengen daarvan en het ontwikkelen van instrumenten om dit te monitoren. Het in beeld brengen van beschermde soorten in de wegbermen en het daarop aanpassen van het maaibeeld, geven we hierbij prioriteit. We maken extra middelen vrij voor de uitbreiding en het beheer van de bloemenlinten.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Ontwikkelen instrument ter bepaling en monitoring biodiversiteit en aanwezige soorten		€40.000
Data gestuurd in beeld brengen basiskwaliteit natuur	€20.000	
Inventarisatie beschermde soorten wegbermen en aanpassen maaibeeld	€30.000	
Uitbreiding en beheer bloemenlinten		€70.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

In navolging op het bepalen van de huidige staat van de biodiversiteit en uitgevoerde inventarisaties werken we het soortenbeleid verder uit. Dit vertalen we naar aangepast beleid voor het beheer van wegbermen, gazons en beplantingskeuzes die we toepassen. De uitbreiding en het beheer van de bloemenlinten zetten we voort. Voor de bestrijding van alle schadelijke exoten die lokaal een plaag kunnen vormen gaan we aan de slag met het opstellen van een beleidsplan en werkprotocollen.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Analyse biodiversiteit en voorkomende soorten en uitwerken van soortenbeleid	€30.000	
Deelname aan de regionale overlegstructuren m.b.t. jacht en schadebestrijding versterken	p.m.	p.m.
Samenstellen soortenlijsten voor beplantingen gericht op doelsoorten en verwerken in ontwerpcatalogus		€5.000
Aanpassen maaibeeld wegbermen	p.m.	p.m.
Uitbreiding en beheer bloemenlinten	€70.000	€70.000
Aanpassen maaibeeld gazons en bermen op basis van ervaringen pilot ecologisch groenbeheer	p.m.	p.m.
Opstellen beleid exotenbestrijding en werkprotocollen	€30.000	€30.000

NIEUW LANGE TERMIJN

De ervaringen die we op doen in het beheer én de input die volgt uit het soortenbeleid verankeren we structureel in de beheerplannen en ecologische werkprotocollen. We geven uitvoering aan exotenbestrijding conform het beleid en de bijbehorende werkprotocollen.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Monitoren wildstanden en schades in samenwerking met Faunabeheereenheid (FBE) en wildbeheereenheden		p.m.
Ecologisch groenbeheer structureel verankeren in de beheerplannen en ecologische werkprotocollen		p.m.
Uitbreiding en beheer bloemenlinten		€70.000
Uitvoering exotenbestrijding conform beleid en werkprotocollen		p.m.

5. DUURZAAMHEID EN KLIMAATADAPTATIE

DOORGAAN

- We gaan door met bestaande stimuleringsregelingen op het gebied van afkoppelen van regenwater en klimaatadaptatie
- We gaan door met informeren en stimuleren van inwoners om de (eigen) woning te verduurzamen en te vergroenen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Beschikbare en relevante data brengen we samen en analyseren we
- De resultaten van uitgevoerde en nieuwe pilots in de openbare ruimte vertalen we naar ontwerprichtlijnen
- We zetten data en slimme tools in bij het ontwerp van de openbare ruimte

VERDER UITWERKEN

- We monitoren de data en analyseren de effecten van klimaatverandering voortdurend
- We stimuleren klimaat adaptief bouwen

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan door met het realiseren een klimaatadaptieve openbare ruimte binnen de IBOR BSW-projecten. De stimuleringsregeling voor het afkoppelen van hemelwater (Waterschap Limburg) eindigt in 2026 en wordt mogelijk verlengd. De stimuleringsregeling klimaatadaptatie eindigt in 2025, we streven naar een verlenging van deze regeling.

Onder meer via het in 2025 geopende duurzaamheidshuis “Goede morgen” versterken we de informatieverstrekking aan onze inwoners om te komen tot een circulaire en energie neutrale samenleving. Daarbij besteden we ook aandacht aan de positieve effecten van vergroening en ‘ontstening’. Dit blijven we ook doen door middel van deelname aan het NK-Tegelwippen. In het nieuw op te stellen parkeerbeleid houden we rekening de veranderende inrichting van de openbare ruimte en het toekomstige autogebruik. In Geleen-Centrum werken we samen met NL Greenlabel naar een integraal concept van duurzaamheid en een natuurinclusieve leefomgeving.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
NK Tegel wippen	X	X	X	X
Stimuleringsregeling klimaatadaptatie	X	X	X	X
Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater	X	X	X	X
Informeren inwoners via duurzaamheidshuis “Goede Morgen”	X	X	p.m.	p.m.
Klimaatadaptieve maatregelen in IBOR BSW projecten	X	X	X	X
Parkeerbeleid	X	X		
NL Greenlabel centrum Geleen	X	X	X	X

NIEUW KORTE TERMIJN

Er is veel data beschikbaar over klimaat gerelateerde thema's, zoals bijvoorbeeld hittestress, wateroverlast en de hoeveelheid verharding. We gaan aan de slag met het samenbrengen en analyseren van deze data. Binnen diverse projecten (o.a. de Zeeheldenbuurt) zijn pilots gedraaid met klimaat bestendige maatregelen in de openbare ruimte, zoals de realisatie van wadi's, verlaagde beplantingsvakken, bio-diverse beplantingen en half open bestratingen in parkeervakken. De opgedane ervaringen brengen we samen in ontwerprichtlijnen die een plek krijgen in de ontwerpcatalogus.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Samen brengen en analyseren van klimaat gerelateerde data (overbodige verharding, kroonbedekking, wateroverlast, hittestress etc)	€15.000	
Opstellen ontwerprichtlijnen voor klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte	€10.000	
Opstellen lijst van klimaatadaptieve beplantingen	€5.000	
Slimme datatools (o.a. digital twins) inzetten in het ontwerpproces om de effectiviteit van klimaatmaatregelen te vergroten	€35.000	€30.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

Op basis van data gaan we nog betere keuzes te maken bij de inrichting van de openbare ruimte. We ontwikkelen slimme en toegankelijke tools die we inzetten bij het ontwerpproces en de communicatie met inwoners. Het veranderende klimaat heeft gevolgen voor het bomenbestand, we gaan deze effecten monitoren en inzetten om het beleid ook naar de toekomst toe richting te kunnen blijven geven. We onderzoeken of we met de inzet van slimme sensoren het proces van monitoring en beheer kunnen verbeteren.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Monitoren ontwikkeling bomenbestand op gevolgen klimaatverandering	p.m.	
Slimme datatools (o.a. digital twins) inzetten in het ontwerpproces om de effectiviteit van klimaatmaatregelen te vergroten	€30.000	€30.000
Onderzoek inzet sensoren in beheer en monitoring inrichting	€25.000	€25.000

NIEUW LANGE TERMIJN

Om de effecten van het beleid te kunnen volgen is het van belang dat we de veranderingen gaan monitoren. Ons beleid ten aanzien van klimaat adaptief en natuur inclusief bouwen, wordt volgend uit het strategisch duurzaamheidsbeleid en landelijke wet- en regelgeving, verder ontwikkeld.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Monitoren van de veranderingen in de verhouding groen en verharding om de mate van vergroening dan wel verstening te volgen		p.m.
Klimaatadaptief bouwen stimuleren, waarbij waterbeheer, hittestress en biodiversiteit standaard worden meegenomen		p.m.

6. PARTICIPATIE, COMMUNICATIE EN EDUCATIE

DOORGAAN

- We ontwikkelen de tuinman gedachte verder door en gaan verder met de communicatie kanalen en Tuinman-deals
- We gaan verder met het bloemenproject en de bomen-uitdeel-acties.
- We voeren structureel overleg met de IVN afdelingen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- We richten een Platform Groen op
- We sluiten beheerovereenkomsten af met vrijwilligers die natuur beheren

VERDER UITWERKEN

- We sluiten met onze Tuinman-communicatie en biodiversiteit-acties aan op projecten en landelijke acties
- We geven in onze communicatie naar inwoners meer aandacht aan de waarde van groen
- We versterken de samenwerking met Stichting De Rollen

WAT WE BLIJVEN DOEN

We zijn gestart met de ontwikkeling van de Tuinman 2.0 waarmee een vervolg geven aan de participatieve werkwijze die we in het verleden ingezet hebben met de nota "Trots op onze tuin". Dit proces ronden we in 2026 af. We gaan door met de Tuinman-deals, waarbij bewoners een stukje groen adopteren en de Tuinman-communicatie via de diverse social media kanalen. Het structurele gezamenlijke overleg met de IVN-afdelingen zetten we voort.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Tuinman 2.0	X	X		
IVN overleg	X	X	X	X
Bloemenproject en bomenactie	X			
Tuinman deals	X	X	X	X
Tuinman communicatie	X	X	X	X

NIEUW KORTE TERMIJN

De rondom de agenda groen opgerichte expertgroep geven we een vervolg door het oprichten en faciliteren van een 'platform groen'. Met stichtingen en verenigingen die met behulp van vrijwilligers gemeentelijke hoogstamboomgaarden, natuurgebieden, knotbomen en bloemenweides beheren, sluiten we beheerovereenkomsten af.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Oprichten platform Groen	€4.000	
Beheerovereenkomsten stichtingen opstellen en actualiseren	€15.000	€15.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

We gaan door met het stimuleren van particulieren om te vergroenen door jaarlijks projecten als het bloemproject en een bomen uitdeel actie te organiseren. Hieraan koppelen we de communicatie via de Tuinman kanalen, waarmee we meer aandacht en bewustwording bij inwoners creëren over de waarde van groen. Daarbij sluiten we met deze communicatie momenten en acties zoveel mogelijk aan op lopende projecten en landelijke acties zoals het NK Tegelwippen, de landelijke boomfeestdag, de nationale vliindertelling etc.

We versterken de samenwerking met Stichting De Rollen die we onder meer inzetten bij het uitvoeren van biodiversiteit acties en het ondersteunen en

ontwikkelen van het platform groen. Dit doen we op basis van vastgestelde jaarplannen die jaarlijks geactualiseerd worden.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Jaarlijks faciliteren en voortzetten vergroening en biodiversiteit acties voor particulier groen	€30.000	€30.000
Versterken communicatie over de waarde van groen	€5.000	€5.000
Continueren samenwerking Stichting De Rollen	€70.000	€70.000
Beheerovereenkomsten stichtingen continueren	€15.000	€15.000

NIEUW LANGE TERMIJN

Uit de Tuinman 2.0 (vast te stellen in 2026) volgt een vervolgaanpak over de wijze waarop wij participatie en de “Trots op onze tuin” gedachte de komende jaren verder gaan ontwikkelen en vorm geven. De uitvoering van deze visie of programma heeft betrekking op de volledige openbare ruimte, in zowel inrichting als beheer. De samenwerking met stichtingen in de vorm van beheerovereenkomsten wordt gecontinueerd en we gaan door met het jaarlijks faciliteren van vergroenings- en biodiversiteit acties voor onze inwoners.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Uitvoering Tuinman 2.0		p.m.
Beheerovereenkomsten stichtingen opstellen en actualiseren		€15.000
Continueren samenwerking Stichting De Rollen		€70.000
Jaarlijks faciliteren en voortzetten vergroening en biodiversiteit acties voor particulier groen		€30.000
Versterken communicatie over de waarde van groen		€5.000

7. GEZONDHEID, MENS EN NATUUR

DOORGAAN

- Afronding knopen-lopen-systeem wandelroutes en realisatie recreatieve verbindingen
- Stimuleren en faciliteren buurtinitiatieven gericht op ontmoeten en bewegen
- Realisatie sportpark Burgemeester Damenpark
- Programma bedrijventerreinen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Stimuleren groene schoolpleinen
- Vergroening speel- en ontmoetingsplekken
- Actualiseren speeltuinbeleid

VERDER UITWERKEN

- Urban Greening Plan
- Recreatieve verbindingen verfraaien en verstoring wild terugdringen
- Uitvoeren vergroeningsprogramma's

WAT WE BLIJVEN DOEN

We gaan verder met de afronding van het project knopen-lopen en de invoering van het wandelknooppunten systeem. Met het versterken van recreatieve verbindingen tussen stad en land blijven we uitvoering geven aan de regionale Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg. Dit doen we binnen projecten zoals bijvoorbeeld Corio Glana en de ontwikkeling van Geleen-Zuid. Bewegen, spelen en ontmoeten in de openbare ruimte blijven we stimuleren door buurtinitiatieven te ondersteunen. Aansluitend op de ontwikkeling van Glanerbrook wordt ook het naastgelegen Burgemeester Damenpark opnieuw ingericht en uitgebreid. Sport en bewegen voor alle leeftijdsgroepen gaan hier hand in hand met maatregelen ten behoeve natuur en klimaat. Vanuit het Programma bedrijventerreinen voeren we een analyse uit voor het bevorderen van klimaatadaptatie, biodiversiteit en een groene omgeving inclusief een pilot met uitvoering van maatregelen.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Afronding knopen lopen	X			
Stimuleren bewegen in de openbare ruimte via o.a. de "sportcontainer" en buurtinitiatieven	X	X	X	X
Versterken recreatieve verbindingen	X	X	X	X
Sportpark Burgemeester Damenpark	X	X		
Programma bedrijventerreinen – klimaatscan en pilot	X	X	X	

NIEUW KORTE TERMIJN

We gaan aan de slag met het vergroenen van schoolpleinen en stellen hiervoor een stimuleringsregeling op. Koele ontmoetingsplekken zijn fijne ontmoetingsplekken. We brengen de vergroeningskansen voor ontmoetings- en speelplekken in beeld en stellen een uitvoeringsprogramma op. Dit mede ter uitvoering van het speerpunt bijzondere groene plekken en ontmoetingsplekken. Speeltuinen zijn dé plekken waar jong en oud samenkomen. Het speeltuinbeleid is echter gedateerd en sluit niet meer aan op de doelen uit de omgevingsvisie. We geven prioriteit aan de actualisatie.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Stimuleren groene schoolpleinen	€50.000	€50.000
Vergroeningskansen ontmoetingsplekken en speeltuinen inventariseren en programmeren	€15.000	€15.000
Actualiseren speeltuinbeleid	€25.000	€15.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

Binnen de diverse thema's worden programma's uitgewerkt ter vergroening en het biodiverser maken van de openbare ruimte en het landschap. We brengen de programma's samen tot een "Urban Greening Plan" in lijn met de Green Deal van Europese Commissie. We onderzoeken vervolgens welke provinciale, landelijke en Europese subsidiemogelijkheden hiervoor beschikbaar zijn. We onderzoeken welke inrichtingsmaatregelen nodig zijn om onze wandel- en fietsroutes aantrekkelijker te maken. We stellen hiervoor een programma op en voeren dit uit. Verstoring van wilde dieren als gevolg van -toenemende- recreatieve druk willen we voorkomen. Een goed beeld hiervan ontbreekt. Onderzoek is nodig. Ter uitvoering van het speerpunt bijzondere groene plekken en ontmoetingsplekken, starten we met de uitvoering van het vergroeningsprogramma van speeltuinen en ontmoetingsplekken.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Urban Greening Plan opstellen en subsidie mogelijkheden onderzoeken		€40.000
Wandel en fietsknooppunten routes aantrekkelijker maken. Opstellen en uitvoeren programma	€20.000	€100.000
Programma bedrijventerreinen, vergroeningsprogramma industrie- en werkgebieden opstellen		p.m.
Onderzoek verstoring wild door recreatief medegebruik		€25.000
Uitvoeren vergroeningsprogramma speeltuinen en ontmoetingsplekken	€80.000	€80.000
Stimuleren groene schoolpleinen	€50.000	€50.000

NIEUW LANGE TERMIJN

We geven uitvoering aan de vergroening van industrie- en werkgebieden. Eventuele maatregelen die nodig zijn om verstoring van wild te voorkomen worden uitgewerkt in een programma en tot uitvoering gebracht. De uitvoering van het speerpunt bijzondere groene plekken en ontmoetingsplekken heeft mogelijk gevolgen voor de beheerkosten.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	Structureel 2029 >>>
Programma bedrijventerreinen – Uitvoering vergroeningsplan industrie- en werkgebieden		p.m.
Uitvoeren maatregelen zonering recreatie ter voorkoming verstoring		p.m.
Beheer uitvoering speerpunt bijzondere groene plekken en ontmoetingsplekken		p.m.

8. GROENBEHEER

DOORGAAN

- Langdurige samenwerkingsovereenkomsten met marktpartijen
- Blijvend inspecteren en uitvoeren snoei- en vervangingsprogramma's groen en bomen

TOEGEVOEGDE PRIORITEITEN

- Verbeteren werkgrenzen aannemers en wijkteams
- Experimenteren met nieuwe werkmethodes

VERDER UITWERKEN

- Implementatie gedifferentieerd beheer
- Gedifferentieerd en ecologisch groenbeheer structureel verankeren in beheerplannen

WAT WE BLIJVEN DOEN

Het beheer van de groenvoorzieningen wordt uitgevoerd door marktpartijen en onze eigen wijkteams. De in 2025 ingezette werkwijze middels een langdurige samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen zetten we voort. Hiermee garanderen we continuïteit in beheer, wat de bewoners tevredenheid zal verbeteren. Bomen en groenvoorzieningen worden structureel geïnspecteerd en de resultaten vertaald naar snoei- en vervangingsprogramma's. Door beheer en vervangingsprogramma's structureel uit te voeren realiseren we de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Al in uitvoering of opgenomen in de begroting

Activiteit	2026	2027	2028	2029
Groenbeheer middels samenwerkingsovereenkomst	X	X	X	X
Inspectie en maatregelen bomenbestand	X	X	X	X
Structurele inspectie perken op levensduur en kwaliteit	X	X	X	X
Uitvoering herstelprogramma groenvoorzieningen	X	X		

NIEUW KORTE TERMIJN

De inzet van aannemers en onze eigen wijkteams wordt beter afgestemd, waarbij gestreefd wordt naar herkenbare en logische werkgrenzen. Om uitvoering te geven aan de agenda groen en de doelstellingen uit de omgevingsvisie pakken we binnen de samenwerkingsovereenkomst meer experimenteerruimte om andere werkmethodes uit te proberen (in pilots) en vervolgens structureel toe te passen.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2026	2027
Aanpassen inzet wijkteams	p.m.	p.m.
Experimenten beheer binnen samenwerkingsovereenkomsten o.a. - anders (bij-)maaien onder en rond bomen - aanpassing blad ruimen en verwerking bladafval - inrichting en onderhoud haagvoeten - differentiatie maaien gazons en weides - gefaseerd maaien oevers - gefaseerd beheer bosplantsoenen en kruidenranden	p.m.	p.m.
Groenbeleidsplan vertalen naar gedifferentieerd beheer		€30.000

NIEUW MIDDELLANGE TERMIJN

Het nieuwe groenbeleidsplan wordt vertaald naar een meer gedifferentieerd beheer dat aansluit op de doelstellingen van de omgevingsvisie om het gebied van biodiversiteit, beleving en het beter aansluiten op de waarde van groen voor buurtbewoners en gebruikers.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2028	2029
Actualisatie beheerplan groen	€25.000	
Ecologisch groenbeheer verankeren in beheerplannen	p.m.	
Implementatie maaimethodes op basis van pilot ecologisch beheer	p.m.	

NIEUW LANGE TERMIJN

Het gedifferentieerde beheer volgt niet alleen uit het groenbeleidsplan, maar zal in de toekomst meer en meer volgen uit wijkplannen en de doelstellingen en keuzes die daarin verwoord zijn.

Wat mag dat kosten?

Activiteit	2029	2029 >>>
Visie op beheer als onderdeel van wijkplannen	p.m.	p.m.